

Türkiye ekonomik krizin neresinde

At what point of the economic crisis is Turkey

Kriz Türkiye’de kendini iyice hissettirirken, gelen ihracat rakamları da bu durumu doğrular nitelikte görünüyor. TİM verilerine göre Ocak 2009’da ihracat, yüzde 28’e yakın düşmüş görünüyor.

As the crisis makes it felt thoroughly in Turkey, incoming exports figures appear to verify this situation. According to (TIM) Turkish Exports Assembly data, exports have dropped by close to 28 percent in January 2009.

Dünya ekonomisi 1929’da, ABD’de başlayan ve kısa zamanda tüm piyasaları sarsan “Büyük Buhran” sonrası ilk defa ciddi bir krizle karşı karşıya kalıyor. ABD’nin en büyük finans, sigorta ve mortgage şirketleri batıyor, dünyanın en büyük otomotiv üreticisi durumunda olan Ford, Chrysler ve General Motors (GM), kaynak aktarılmadığı takdirde batma tehlikesi ile karşı karşıya kalıyor. Petrol bir anda elli dolardan 150 dolara çıkıyor, enerjinin maliyeti başta Türkiye olmak üzere gelişmekte olan ülkelerde önemli boyutlarda bir borçlanma yaratıyor.

2007’yi iyi atlatan ve 2008’e büyük umutlarla giren dünya ekonomileri, kısa sürede mortgage kredilerinin geri ödenmesinde yaşanan sorunlarla başlayan, finans ve bankacılık sistemine sıçrayarak “mali kriz” yaratan bir süreci yaşıyor. 2008’in ilk yarısında, ekonomistlerin mali kriz dediği süreç bugün gerçek anlamıyla her alanda ekonomik krize dönüşmüş durumda. ABD ekonomisi geçen yılın son çeyreğinde yüzde 3,8 daraldı ve ülkede 1982’den bu yana en büyük küçülme yaşandı.

Ihracat azaldı, işsizlik arttı

2007’yi yirmi milyar dolarlık bir özelleştirme geliri, yüz milyar doları aşan ihracat rakamlarıyla kapatan Türkiye, 2008’in ilk üç

The world economy is facing a serious crisis for the first time after the “Great Depression” which started in USA in 1929 engulfing all markets in a short time. USA’s largest finance, insurance and mortgage companies are failing with Ford, Chrysler and General Motors (GM) which are the world’s largest automotive manufacturers facing going under unless funds are injected to them. Oil goes up to 150 Dollars from 50 Dollars suddenly, the cost of energy creating significant debts for developing countries, lead by Turkey.

World economies, which did well in 2007, starting 2008 with great hopes, are going through a process which started with problems experienced in repayment of mortgage loans, leading to a “financial crisis” spreading to the finance and banking system within a short time period. In the first half of 2008, the process named a “financial crisis” by economists has turned into a true full fledged economic crisis today. US economy contracted by 3.8 percent in the last quarter of last year and the largest contraction occurred in the country since 1982.

TİMDER'in ekonomik kriz reçetesi

"Ekonominin lokomotifi konumunda bulunan inşaat sektörü 2005-2006 aralığında yüzde 45'ler seviyesinde büyümüş, 2008 yılının ilk 9 ayında ise yüzde -1 oranında küçülmüştür. İstihdam yaratma kabiliyeti çok yüksek olan sektörün milli gelire olan katkısı da yüzde 20 seviyesindedir. İhracatı ithalatından çok daha yüksek olan sektörün cari açığın kapanmasına olan katkısı yadsınmaz. Krizden çıkışta Türk müteahhitlik sektörü ile işbirliği yapmak isteyen sektör temsilcilerinin beklentisi, özellikle yurtdışı projelerinde mal temininde Türk ürünlerinin tercih edilmesi yönündedir. Krizden en az zararla çıkabilmek için, diğer gelişmiş ülkelerde benimsenen politikalara benzer şekilde, kamu yatırımları artırılmalı, özel sektör yatırımları teşvik edilmeli ve yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinin önündeki engeller süratle kaldırılmalıdır. Mevcut yapı stokunun eritilmesi için dönemsel teşvik tedbirleri düşünülmeli ve yine sorunlu olan mevcut yapı kalitesinin artırılması için yapıların tadilatı konusu öncelikle ele alınmalıdır. Hızlı istihdam yaratma kabiliyeti, net döviz girdisi sağlayabilmesi, demir-çelik, seramik, kimya vb. temel sektörler ile olan güçlü bağları, müteahhitliğe kriz ortamında panzehir olma özelliği kazandırmaktadır."

TIMDER's economic crisis recipe

"The construction industry, which is the driving force of the economy, has grown by 45 percent in 2005-2006, declining by -1 percent in the first nine months of 2008. The contribution to national income of this sector which has very high employment creation ability is about 20 percent. The contribution of the sector whose exports are much higher than its imports in covering of current deficit may not be defined. The expectation of sector representatives wishing to collaborate with the Turkish contracting sector in overcoming the crisis is that especially in international projects, Turkish products should be preferred when procuring goods. To get out of the crisis with least damage, similar to policies adopted in other developed countries, public expenditures must be increased. Private sector investments must be encouraged and obstacles in front of the international contracting services must be lifted rapidly. Periodical incentive measures must be considered to melt the existing building stock and the matter of alteration of buildings must be given priority for enhancing the problematic existing building quality. Contracting is a remedy in this crisis environment due to its rapid employment creation capability, ability to procure net foreign currency input, its strong links to basic sectors like iron, steel, ceramics, chemicals, etc."

çeyreğinde krizi adeta ensesinde hissetti. Yıl sonunda bu endişe ve korku gerçeğe dönüştü. 2008'de Türkiye ihracatı yüzde 23, ithalatı ise yüzde 18,7 arttı. 2008'de yapılan özelleştirmelerden elde edilen gelir sadece 6,3 milyar dolarda kaldı. İhracat bu yılın aralık ayında, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 21 azalarak 7 milyar 685 milyon dolar oldu. İthalat da aralıkta yüzde 30,1 oranında azaldı ve 11 milyar 271 milyon dolar olarak gerçekleşti. Ekonomik faaliyetteki yavaşlama nedeniyle Türkiye'nin dış ticaret açığındaki düşüş devam etti. Türkiye-

Exports down, unemployment up

Turkey, which closed 2007 with a privatization income of twenty billion Dollars and export figures over a hundred billion Dollars felt the crisis in the first three quarters of 2008. This anxiety and fear became reality by the end of the year. In 2008, Turkey's exports went up by 23 percent and imports by 18.7 percent. Income derived from privatizations carried out in 2008 stayed at 6.3 billion Dollars. In December of this year, exports were 7 billion 685 million Dollars with a decline of 21 percent compared with the same month last year. Imports, too, went down by 30.1 percent in December with a volume of 11,271,000,000 Dollars. The decline in Turkey's foreign trade deficit continued due to the slowdown in economic activities. Turkey closed 2008 with a foreign trade deficit of seventy billion Dollars.

The textile and automotive industries started the last quarter of 2008 with export figures and market shares dropping by between 25-30 percent. There was a rise of up to 400 percent in unemployment insurance applications only in the last quarter. Automotive Industrialists Association (AIA) noted that the trends in light commercial vehicle market in Turkey and EU countries were quite similar until October 2008 but while the contraction in the light commercial vehicle market was at a high level like 35 % as of October, the market shrunk by 18.7 percent in EU countries. The light commercial vehicle market came down to 13.000 units in Turkey in October, to 160.000 units in EU countries. Export sales of the industry, which started the year with a 79 % record increase and 2.02 billion Dollars in January 2008, came down to 1.25 billion dollars by the end of November. While the exports made by Turkey to EU countries came down to 49 percent from 54 percent, Turkey closed the year with a figure of 131.5 billion Dollars, compensating this loss with exports it made to the Middle and Far East countries.

According to the foreign trade data posted by Turkish Statistics Institute (TSI), the foreign trade deficit in the same period came down to 3,586,000,000 Dollars from 6,396,000,000 Dollars with a drop of 43.9 percent. The export-import coverage ratio which was 60.3 percent in December 2007 went up to 68.2 percent in December 2008. The growth expectations were pulled down to 2 percent from 4 percent.

According to Turkish Exporters Assembly (TEA) data, Turkey's January exports in 2009 amounted to 7,051,818,000 Dollars with a drop of 27.91 percent compared to the same period last year. Exports during the past year stayed at 124,768,977,000 as of January.

ye 2008'i yetmiş milyar dolarlık bir dış ticaret açığı ile kapattı.

Tekstil ve otomotiv sektörü 2008'in son çeyreğine yüzde 25-30 arasında düşen ihracat rakamları ve pazar paylarıyla girdi. Sadece son çeyrekte işsizlik başvurularında yüzde 400'e varan artışlar yaşandı. Otomotiv Sanayicileri Derneği (OSD) Ekim 2008'e kadar Türkiye ve AB ülkelerinde hafif ticari araç pazarlarındaki trendin oldukça benzerlik gösterdiğini, ancak ekim ayı itibarıyla Türkiye hafif ticari araç pazarındaki daralmanın yüzde 35 gibi yüksek bir düzeydeyken, AB ülkelerinde pazarın yüzde 18,7 daraldığını belirtti. Ekim ayında Türkiye hafif ticari araç pazarı 13 bin adede, AB ülkelerinde ise 160 bin adede geriledi. Ocak 2008'de yüzde 79'luk rekor artış ve 2,02 milyar dolarlık ihracatla yıla başlayan sektörün yurtdışı satışları, kasım ayı sonunda 1,25 milyar dolara geriledi. Türkiye'nin AB ülkelerine yaptığı ihracat yüzde 54'lerden yüzde 49'a gerilerken, Türkiye bu kaybını Orta ve Uzak Doğu ülkelerine yaptığı ihracatla dengeleyerek yılı 131,5 milyar dolarlık bir rakamla kapattı.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı dış ticaret verilerine göre, aynı dönemde dış ticaret açığı ise yüzde 43,9 oranında azalarak, 6 milyar 396 milyondan 3 milyar 586 milyona geriledi. 2007 Aralık ayında yüzde 60,3 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2008 Aralık ayında yüzde 68,2'ye yükseldi. Büyüme beklentileri yüzde 4'ten yüzde 2'lere çekildi.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, Türkiye'nin 2009 yılı Ocak ayı ihracatı, geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 27,91 düşüşle 7 milyar 51 milyon 818 bin dolar oldu. Son bir yıllık ihracat ise ocak ayı itibarıyla 124 milyar 768 milyon 977

İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Kerem Alkin
Istanbul Trade University Social Sciences Institute Director

“Reel sektörü desteklemek gerekiyor”

Prof. Dr. Kerem Alkin'e göre 2009 tüm dünyada zor geçecek. Ama bundan da önemlisi kriz sadece ekonomik olmayacak toplumsal ve sosyal sorunlara da yol açacak. 2008 krizinin, 1929 kriziyle benzer özellikler gösterdiğini düşünen Prof. Dr. Alkin, bugün insanların işsiz kalma endişesi yaşadıklarını ve en temel ihtiyaçlarını bile ertelediklerini söylüyor. “Avrupa’da morallerin toparlanması çok rahatlıkla yaz başından itibaren Avrupa ekonomilerindeki toparlanmayı olumlu yönde etki yapar. Türkiye’nin ihracatının önemli bir bölümü AB’ye olduğu için Avrupa’nın toparlanması Türkiye’yi de etkiler. Türkiye’nin AB’ye ihracatı azalsa da en azından ihracatın devam ettiğinin sinyali ümit verir. Dünyanın her yerinde IMF’nin para verdiği kaynaklar, o ülkenin cari açığının finansmanında kullanılır. IMF böyle bir kaynağın reel sektörün krizi atlatabilmesi için kullanılmasına çok sıcak bakmıyor. Bu nedenle IMF anlaşmasının imza süreci de giderek sarkıyor. Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz’ın enflasyon raporunu açıkladığı toplantıda, IMF kaynağının Hazine’ye verilmesinin yanlış olmayacağını söylemesi. Merkez Bankası, bu kaynağın hazineye kullanılması ile reel sektörün ihtiyaçlarının karşılanacağını düşünüyor. Bu konuda IMF ile mutabakatı sağlamak gerekiyor. Reel sektörü bir miktar desteklemek gerekiyor.”

Yapı Kredi Bankası Genel Müdürü Tayfun Bayazıt
Yapı Kredi Bank General Manager

“Kurla ilgili öngöründe bulunmak zor”

2007 sonunda 2008 öngörülerini yaparken kendilerine olan güvenin daha fazla olduğunu belirten Tayfun Bayazıt şunları söyledi: “Yaşanan krizle birlikte 2009 hesaplarını son 4-5 yıla göre büyümenin daha düşük olabileceği, faizlerin bir miktar daha düşebileceği, ama yüksek seviyesini koruyacağı, reel ekonominin, aktivitenin zayıf olacağı bir yılı öngörerek yapıyoruz. 2009 için yüzde 4,6 büyüme öngörüyoruz, şimdi yüzde 2,5 büyüme öngörüsünü bütçemizi yaptık. Şu an bankacılık sektöründe bir likidite sıkışması olmadığı için biz 2009’un ilk çeyreğinde faiz indirimlerinin devam edeceğini, sonrasında ise Merkez Bankası’nın bir müddet duracağını ve faiz indirimlerinin ekonomi üzerindeki etkilerini izleyeceğimizi düşünüyoruz. Enflasyon hedefinin bu yıl tutacağına dair piyasada daha fazla güven var. 2009 için enflasyon tahminimiz yüzde 7,8. Fakat enflasyonun hedefin çok altına inmesi de büyümenin zorda olduğuna işaret olacağı için iyi olmaz. Kurla ilgili bir öngöründe bulunmakta ise zorlanıyorum.”

“It is hard to predict the exchange rate”

Tayfun Bayazıt, who said that their self-confidence was higher when making year 2008 projections at the end of 2007, added, “We make year 2009 calculations envisioning that growth may be lower compared to the last 4-5 years, that interest may fall a little more but maintaining its high level, a year in which the real sector economy and activity will be weak. While our previous growth projection was 4.6 percent for 2009, now we prepared our budget with a growth projection of 2.5 percent. Since presently there is no liquidity crunch in the banking sector, we believe that interest cuts will continue in the first quarter of 2009 and after that, Central Bank will wait a while and monitor the impact of interest cuts on the economy. There is more confidence in the marketplace that the inflation target will be met this year. Our inflation projection for 2009 is 7.8 percent. But if inflation comes down well above the target, it will not be good as it will indicate that growth will be hard to achieve. It is hard to predict the exchange rate.”

“The real sector must be supported”

2009 will be a tough year globally according to Prof. Dr. Kerem Alkin. But more importantly, the crisis will not only be economic but will also lead to societal and social problems. Prof. Dr. Alkin, who thinks that year 2008 crisis has similarities to the 1929 crisis, says that today people are worrying about losing their jobs, postponing even their most basic needs. “If spirits improve in Europe, this will very easily have a positive impact on the improvement in European economies starting from early summer. Since an important part of Turkey’s exports are to EU, an improvement in Europe will also affect Turkey. Even if Turkey’s exports to EU declined, at least the signal that exports are continuing will bring hope. Everywhere in the world, funds provided by IMF are used in the financing of the current deficit of that country. IMF is not very keen on such sources being used for the real sector to overcome the crisis. Therefore, the signing process of the IMF agreement is dragging on. Central Bank President Durmuş Yılmaz said that it won’t be improper for IMF funds to be given to the Treasury, at the meeting where he announced his inflation report. Central Bank believes that allowing Treasury to use these funds will help the needs of the real sector to be covered. An agreement must be reached with IMF in this regard. A certain amount of support for the real sector is necessary.”

yaşamın hızı, suyun asaleti...

Lavabo Bataryası

Nova serisi armatürler; günümüz popüler yaşam stilinin izlerini taşıyan, banyo ve mutfaklarınızda dinamizmi vurgulayan bir tasarım çizgisinde üretildi. Orijinal tasarımının yanısıra dayanıklı yapısıyla da tam performansla işlevselliğinden hiçbir şey kaybetmeyen ürünümüz banyo ve mutfaklarınızda fark yaratır. Tüm ürünlerimiz gibi Novalar da insan sağlığına ve doğaya dost maddeler kullanılarak üretilmiştir.

Banyo Bataryası

GPD
'Daima Sizlerle'

Tel.: +90- 212- 879 00 30 (pbx) Fax: +90- 212- 879 00 35 satis@gpd.com.tr

www.gpd.com.tr

“Durgunluk Eylül-Ekim 2009 gibi biter”

Prof. Dr. Durmuş Dünder, Türkiye'nin Ağustos 2008'de durgunluğa girdiğini, Eylül-Ekim 2009 gibi de durgunluğun biteceğini düşünüyor. Durgunluktan çıkış yollarının da iç tüketimin artırılması ve reel sektörün desteklenmesinden geçtiğini söylüyor. Hükümete de enerji fiyatlarında indirim, KOBİ'lerin üzerindeki vergi borcunun bir yıl ertelenmesi, hatta krizdeki işletmelere kaynak aktarılması ve istihdam üzerindeki etkilerini azaltmak için işçi çıkarımını engelleyici tedbirler almasını öneriyor.

İç tüketimi artırmak gerek diyen Prof. Dünder, sözlerine şöyle devam ediyor: “Küreselleşmenin etkisiyle bir ülkede olan kriz bütün ülkeleri etkiliyor. ABD'de mortgage ile başlayan kriz oradan tüm dünyaya yayıldı. Özellikle Çin, Hindistan ve Malezya gibi ülkeler bundan artı kar elde etmeye kalktı. Ekonomileri buna müsaitti. Bu krizden en kârlı çıkabilecek ülkeler de bunlar zaten. Belki de Türkiye... Biz de resesyon, durgunluk dönemine girdik. Otomotiv, tekstil, hazır giyim, makine gibi. Bunlar büyük sektörler ve bunları aşağıdan besleyen KOBİ'ler var. İç tüketimi artırmanız lazım. İsrarla söylediğim nokta, alınacak ekonomik kararların toplu bir bütün olarak açıklanması. Parça parça değil, özellikle de tüketimin artırılması ve teşvik edici kararların hızla alınması.”

KOBİ'lerin ve küçük işletmelerin borçlarının ertelenmesi, hatta kaynak yaratılması gerektiğini ifade eden Prof. Dünder, enerji fiyatlarında da indirimle gidilmedi gerektiğinin önemine işaret ediyor: “KOBİ'ler ve küçük işletmelerin vergi borçlarını ertelemeyi öneriyorum. Bir yıl erteleyelim, hatta gerekiyorsa kredi musluklarını açalım. Enerji fiyatında indirim sağlayalım. İstihdam üzerindeki etkilerini azaltmak için işçi çıkarımını engelleyici tedbirler alalım. 2001 krizinde özellikle bankacılık sektörü etkilenmişti. Sonrasında sağlam basmaya başladılar. Bu krizde de en az onlar etkilendi. Bankaların güvenilirliği yüksek. Hükümeti rahatlatacak olan IMF ile anlaşmak. IMF kredileri, reel olarak doğrudan piyasaya girecek paralar değil. Bu hesaplara girecek bir para. IMF'den gelecek paranın çok üzerinde durmuyorum. Onun getireceği diğer olanaklar daha önemli. Dış yatırım ve krediler önemli. Olay 'geldi, geçti' gibi algılanıyor. Bu pek teğet geçme değil. Ekonomik verilere baktığımızda resesyonun Ağustos 2008'de başladığını görüyoruz. Ortalama 11 ay eklersek, krizden çıkışın Temmuz 2009 gibi olması gerekiyor. Bana göre bu defa daha uzun sürecek. Eylül-Ekim 2009 gibi durgunluğun bitmeye başlayacağını tahmin ediyorum. Korkarım ki yeni bir dalga bizi vurmasın ve tüm değerler altüst olmasın. Dolar 2 lirayı bulmasın.

Kültür Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Durmuş Dünder
Kültür University Economic and Administrative Sciences Faculty Dean

“Stagnation will come to an end by September-October 2009”

Prof. Dr. Durmuş Dünder thinks that Turkey went into a stagnation in August 2008 which will come to an end by September-October 2009. He says that ways out of stagnation involve increasing of domestic consumption and supporting of the real sector. He proposes to the government that energy prices should be reduced, the tax load on SMSEs should be deferred for one year, in fact, funds should be transferred to companies in crisis and measures preventing worker layoffs should be taken to mitigate the impact on employment.

Prof. Dünder, who said that it is necessary to increase domestic consumption, adds:

“With the impact of globalization, a crisis in one country affects all others. The crisis, which started with mortgages in USA, spread all over the world from there. Especially countries like China, India and Malaysia attempted to profit from this. Their economies allowed this. Actually, these are the countries which can get out of this crisis with most profits. Maybe also Turkey... We too went into a recession, stagnation period. Like in the automotive, textiles, clothing and machinery. These are major industries and there are SMSEs which nurture these from below. You have to increase domestic consumption. As I always say, the economic decisions to be adopted must be announced not piecemeal but as a whole, especially, on increasing of consumption; and decisions providing incentives must be adopted swiftly”.

Prof. Dünder, who said that debts of SMSEs and small undertakings should be postponed and in fact, funds should be created for them, draws attention to the need for reduction in energy prices too. I propose that tax debts of SMSEs and small companies must be postponed. Let us postpone this a year and if necessary, let's turn on credit taps. Let us have reductions in energy prices. Let us take measures preventing worker layoffs to mitigate the impact on employment. In the 2001 crisis, the banking sector was affected specifically. Then, they started to stand on their feet strongly. They were affected the least in this crisis. The reliability of banks is high. Agreement with IMF will allow the government to feel more relaxed. IMF loans are not funds which will be injected directly to the market in real terms. This is money which will go into accounts. I don't care much about the money to come from IMF. Other capabilities it will bring are more important. Foreign investment and loans are important. The perception is that the event 'came and went'. This is not much of a tangent situation. Looking at economic data, we see that recession started in August 2008. If we add 11 months on the average, the exit from the crisis should be in about July 2009. I think this time it will last longer. I expect that stagnation will start coming to an end by September-October 2009. As long as there is no wave to hit us overturning all values, with the Dollar going up to 2 Liras.

bin dolarda kaldı. Tüm dünyada ekonomik kurtarma paketleri açıklanırken, Türkiye'de de son zamanlarda reel sektörü korumak için farklı enstrümanlar kullanılarak kaynak yaratılmaya çalışılıyor. 2008 yılı sanayi üretiminde de 86 ayın rekor küçülmeye karşılaşıldı. 2008 yılı Aralık ayına ilişkin sanayi üretimindeki daralma yüzde 17,6 olurken tüm yıl genelinde üretim yüzde 0,9 azaldı. İmalat sanayinde kapasite kullanımı ise bu yılın Ocak ayında, geçen yılın aynı ayına göre 16,5 puan azalarak, yüzde 63,8 seviyesinde gerçekleşti. Ocak 2009'da imalat sanayinde kapasite kullanım oranı, devlet sektöründe yüzde 68,8, özel sektörde yüzde 63 oldu. 2008 yılının aynı döneminde kapasite kullanım oranları kamuda yüzde 88,7, özel sektörde yüzde 79,1 olarak belirlenmişti. Sadece 2008 Aralık ayı ihracatımızın yüzde 21 azaldığı göz önüne alınırsa, Türkiye'yi 2009'da oldukça zor günler bekliyor.

While on the one hand economic bailout packages are being announced all over the world, Turkey is striving to create funds using different instruments to protect the real goods industry. There was a record decline in industrial output in 2008 which is the highest figure during the last 86 months. The contraction in industrial production in December 2008 was 17.6 percent with output coming down by 0.9 percent for the whole year. Capacity utilization in the manufacturing industry was 63.8 percent in January this year with a drop of 16.5 points compared with the same month last year. The capacity utilization rate in the manufacturing industry in January 2009 was 68.8 percent in the government sector and 63 percent in the private sector. In the same period of 2008, capacity utilization rates were 88.7 percent in the public sector and 79.1 percent in the private sector. Considering that our exports have come down by 21 percent just in December 2008, quite tough times are awaiting Turkey in 2009.

EKONOMİK GÖSTERGELER

ECONOMIC INDICATORS

TÜFE		ÜFE		TÜFE		ÜFE	
2008		2008		2008		2008	
Ay(Month)	Aylık(Monthly)%	Yıllık (Yearly)%	Ay(Month)	Aylık(Monthly)%	Yıllık (Yearly)%	Ay(Month)	Aylık(Monthly)%
Ocak(Jan)	0,80	8,17	Ocak(Jan)	0,42	6,44		
Şubat(Feb)	1,29	9,10	Şubat(Feb)	2,56	8,15		
Mart(March)	0,96	9,15	Mart(March)	3,17	10,50		
Nisan(Apr)	1,68	9,66	Nisan(Apr)	4,15	14,56		
Mayıs(May)	1,49	10,74	Mayıs(May)	2,12	16,83		
Haziran(Jun)	-0,36	10,61	Haziran(Jun)	0,32	17,03		
Temmuz (July)	0,58	12,06	Temmuz(July)	1,25	18,41		
Ağustos(Aug)	-0,24	11,77	Ağustos(Aug)	-2,34	14,67		
Eylül(Sep)	0,45	11,13	Eylül(Sep)	-0,90	12,49		
Ekim(Oct)	2,60	11,99	Ekim(Oct)	0,57	13,29		
Kasım(Nov)	0,83	10,76	Kasım(Nov)	-0,03	12,25		
Aralık(Dec)	-0,41	10,06	Aralık(Dec)	-3,54	8,11		

Tüketici Eğilim İstatistikleri- Consumer Trend Statistics		Aralık(Dec) 2008	
		Aralık(Dec) 2008	Kasım(Nov)2008
		Endeks (Index)	Değişim% (Change%)
Tüketici Güven Endeksi (Consumer Confidence Index)		69,90	1,48
Satın Alma Gücü(Mevcut Dönem) Purchasing Power (Current Period)		64,90	-0,92
Satın Alma Gücü(Gelecek Dönem) Purchasing Power (Upcoming Period)		68,14	-0,53
Genel Ekonomik Durum(Gelecek Dönem) General Economic Condition (Upcoming Period)		62,19	-1,20
İş Bulma Olanakları(Gelecek Dönem) Job Opportunities (Upcoming Period)		63,42	-0,98
Dayanıklı Tüketim Malı Alma Durumu(Mevcut Dönem) Durable Consumer Goods Purchase Situation (Current Period)		90,84	8,92

Milli gelir istatistikleri	National Income Statistics (2008/III)	
(1998 Bazlı-Milyon YTL-Based - Million YTL)	2008/III	2007/III
GSYH (Cari)- GNP (Current)	266.474	234.272
Gelişme Hızı- Development Rate (yüzde%)	13,7	9,8
GSYH(Sabit)- GNP (Fixed)	27.934	27.795
Gelişme Hızı- Development Rate (yüzde%)	0,5	3,3

Sanayi Üretim İstatistikleri- Industrial Production Statistics	Aralık(Dec) 2008	
(2005 Bazlı-Based)	2008	2007
	Endeks (Index)	Değişim% (Change%)
Toplam Sanayi(Total Industry)	93,8	-17,6
Madencilik Sektörü(Mining Sector)	107,8	-2,0
İmalat Sanayi Sektörü(Manufacturing Industry Sector)	90,3	-19,9
Elektrik, Gaz ve Su Sektörü(Utilities Sector)	117,6	-5,3

Dış Ticaret İstatistikleri- Foreign Trade Statistics	Aralık(Dec) 2008	
	Aralık(Dec) 2008	Aralık(Dec) 2007
	Değişim(Change)%	
İhracat (Milyon \$)- Exports (million Dollars)	7 685	9 724
İthalat (Milyon \$)- Imports (million Dollars)	11 271	16 120
Dış Ticaret Dengesi (Milyon \$)- Foreign Trade Balance (million Dollars)	-3 586	-6 396
Karşılama Oranı(yüzde)- Coverage Ratio (percent)	68,2	60,3

Kapasite Kullanım İstatistikleri- Capacity Utilization Statistics	Ocak(Jan) 2009	
	Ocak(Jan) 2009	Ocak(Jan) 2008
	Değişim(Change)%	
Kapasite Kullanım Oranı (yüzde)- Capacity Utilization Ratio (%)	63,8	80,3

Yurtiçindekilerin toplam YTL mevduatı (Bin YTL)-Domestic Total YTL Deposits (Thousand YTL)	30.01.09	25.01.08	Değişim(Change)-(%)
TOPLAM(Total)	266,809,567	212,149,259	25,77
*Vadesiz(Demand)	31,706,267	28,478,857	11,33
*Vadeli(Term)	235,103,300	183,670,402	28,00
Bankalara göre(by bank)			
*Kamu(State Owned)	113,962,391	96,245,456	18,41
*Özel(Private)	119,655,238	91,139,366	31,29
*Yabancı(Foreign)	33,191,938	24,764,437	34,03

Mevduat Bankaları Kredileri (Bin YTL)- Deposit Bank Loans (Thousand YTL)	30.01.09	25.01.08	Değişim (Change) %
TOPLAM	265,374,408	218,077,762	21,69
Yurtiçi krediler	263,865,278	216,558,623	21,84
*TL krediler	231,134,775	192,970,130	19,78
*Yabancı para krediler	32,730,503	23,588,493	38,76
Yurtdışı krediler	1,509,130	1,519,139	-0,66

Kapasite Kullanım Oranları/Capacity Utilization Ratios

